

ANNICK DE SOUZENELLE

Mergi spre tine însuși

Vocația divină a omului

CU UN NOU CAPITOL:

CURCUBEUL – TESTAMENTUL MEU

Traducere din limba franceză:

MIHAI LAURENȚIU GÂNJ

EDITURA HERALD
București

CUPRINS

INTRODUCERE	7
I. Omul este Unu și fiecare este unic!	19
II. Omul este o ființă care se transformă	35
III. Legământul – comunicarea	49
IV. Binecuvântarea – lumile îngerești	67
V. Limitele	83
VI. Scutul din fața sabiei	97
VII. „Mergi spre tine însuși”	123
VIII. Paștile	137
IX. Miracolul	147
CURCUBEUL - TESTAMENTUL MEU	163
1. 'Adam, Omul	167
2. Marea lucrare	181
3. Înălțarea lucrării mesianice în Vechiul Testament	195
4. Iisus și Maria	203
TESTAMENTUL MEU	219

INTRODUCERE

Moise se află pe vârful muntelui Sinai; acesta fumegă precum un furnal și se cutremură violent. Domnul coboară sub forma unui foc și îi vorbește lui Moise.

„Tot poporul, la poalele muntelui, vede vocile și fulgerele, și vocea trâmbiței, și muntele fumegând. Poporul este înfricoșat și stă departe.”^{1*}

★

În această zdruncinare a întregului cosmos, Domnul Dumnezeu rostește cele zece porunci, iar dala Logosului Său sculptează în piatră cu razele sale de lumină pentru a trezi acele cuvinte înscrise în inimile Oamenilor încă de la începutul lumii. În plus poporul vede; el vede taina Logosului ascuns în spatele vălului țesut de cuvinte; cel care face lucrarea interioară în propriul

¹ *Ieșirea* 19, 18: „Iar Muntele Sinai fumega tot, că Se pogorâse Dumnezeu pe el în foc; și se ridica de pe el fum, ca fumul dintr-un cuptor, și tot muntele se cutremura puternic” și *Ieșirea* 20, 18: „Și tot poporul a auzit fulgerele și tunetele, și sunetul trâmbițelor, și a văzut muntele fumegând; și văzând, tot poporul s-a dat înapoi și a stat departe, temându-se”.

* Traducerile și interpretările textului biblic de pe parcursul acestei cărți sunt realizate pornind de la originalul ebraic și îi aparțin autoarei; trimiterile la traduceri oficiale vor fi făcute pe parcursul lucrării în notele de subsol; pentru versiunea românească, acestea vor fi citate din *Biblia*, Ed. Institutului Biblic și de misiune al B.O.R, București, 1997. (N. tr.)

său munte fumegând, în centrul matricei sale de foc¹, acela se deschide în propria sa inimă față de această epifanie cerească.

Poporul acesta merge prin deșert de trei luni, de la ieșirea sa din Egipt, ținutul sclaviei care a reprezentat matricea sa de apă; dintr-odată, la lumina focului, el vede o lume nouă, înfricoșătoare și sublimă a „imaginalului”², cea a îngerilor. Oamenii îi văd dansând pe cei care îi conduc în furnalul acestei lumi minerale,

¹ Cf. studiului celor trei matrice din lucrarea *Symbolismul corpului uman*, ediția a II-a, Editura Herald, 2019. Potrivit acestuia, în evoluția sa spre îndumnezeire Omul, atât la nivel individual, cât și la nivel colectiv, este chemat să parcurgă trei faze diferite, trei etape de creștere pe care autoarea le numește matrice: prima este matricea de apă – corespunde lui A AVEA –, la acest etaj Omul doar există, înconștient de natura sa divină; a doua este matricea de foc – corespunde lui A FI –, la acest etaj Omul se trezește la diferite niveluri de conștiință, tot mai înalte, și începe să fie, nu doar să existe; a treia este matricea craniului – corespunde lui A DEVENI/A ÎMPLINI/A DESĂVÂRȘI –, la acest etaj Omul își regăsește natura sa divină și se îndumnezeiește. Fiecare matrice reprezintă un loc al încercărilor și o poartă de trecut mai departe, spre împlinirea totală a Omului. Acesta poate traversa cele trei matrice pe măsură ce înaintează în vârstă – în acest caz fiecare matrice corespunde și unei etape de viață: copilăria, vârsta adultă și, respectiv, senectutea, însă se poate întâmpla ca el să rămână blocat în prima sau în a doua matrice chiar dacă crește cu vârsta. (N. tr.)

² Cuvânt creat de filosoful Henry Corbin. Cf. Annick de Souzenelle și Pierre-Yves Albrecht, *Cheminer avec l'ange (Călătorind cu îngerul)*, Le Relié, 2011, p. 6. Pentru Henry Corbin (1903–1978), orientalist de origine franceză, filosof și traducător, termenul de „imaginal” a fost conceptul fundamental al operei sale. Inspirat de sintagma latină „mundus imaginalis”, Henry Corbin creează acest termen în încercarea sa de a traduce cât mai potrivit concepte din mistica persană sau arabă precum „*Na-koja-Abad*” (literal: „Țara-de-nicăieri”) sau „*alam a mithal*” („Lumea Imaginii/a Arhetipurilor” pentru care cuvântul contemporan „imaginar” cu sensul de „utopic”, „nereal”, „ceva care este sau rămâne în afara ființei sau existenței” ar fi fost o eroare. Reprezentând o altă „ordine a realității”, aflată în legătură cu „acțiunea de a fi”, lumea imaginală este la fel de reală ontologic ca lumea perceptibilă prin simțuri, însă fundamental diferită de aceasta. Ea nu poate fi percepută prin simțurile obișnuite ale omului, ci printr-o capacitate aparte a acestuia: „Imaginația cognitivă”, diferită de capacitatea obișnuită de a imagina, care produce doar fantezii nereale. Pentru o aprofundare a subiectului a se consulta: Henry Corbin, *Mundus imaginalis ou l'imaginaire et l'Imaginal* în „Cahiers internationaux de Symbolisme”, nr. 6 (iunie 1964).

până ajung în „Pământul Făgăduinței”. Drumul este marcat de legi care întrupează aceste hierofanii ale lui Dumnezeu. Îngerii invită poporul să danseze cu ei până la extaz, până când ajunge să fie eliberat de constrângerile care îl țineau sclav în Egipt și să intre într-o structură nouă. Ei îl invită să guste din aceste legi care nu mai au amărăciunea sclaviei, ci savoarea mierii pline de iubirea nebună pentru Dumnezeu.

Cu toate acestea poporul nu îndrăznește să primească mâna întinsă a îngerilor! „Această aventură nu este oare curată nebunie?”, se întreabă el. Moise întârzie să coboare de pe munte; în poporul lui Israel încolțește îndoiala, iar spre final apare regretul după sclavia de care nu știa că începuse să îi placă. Simțindu-se lipsit de siguranță, „se ține departe” și nu se gândește decât la întoarcerea de unde a plecat – ceea ce și va face; episodul cu „vițelul de aur” stă mărturie în acest sens.

În mila sa infinită, Dumnezeu îi iartă. Inima Evreilor¹ însă rămâne închisă.

Atunci când Moise coboară din nou de pe munte, purtând cu el noile tăblițe de piatră după ce, din furie, le-a spart pe primele, evreii se află în fața unor cuvinte opace care ascund

¹ Atunci când în această carte numele de popoare apar cu majuscule („Evreul/Evreii”, „Arabul”, „Egipteanul” etc.), ele sunt folosite de către autoare ca denumiri simbolice. În întreaga sa operă, Annick de Souzenelle se plasează într-un registru simbolic și nu într-unul istoric, chiar dacă acesta din urmă servește mereu ca punct de plecare. Din această perspectivă: „«Evreul» va simboliza în noi pe acela în care se deschide un spațiu de conștiință din ce în ce mai mare prin avataruri succesive, în timp ce «Egipteanul» rămâne blocat de constrângerile sclaviei lăuntrice și se împotrivesc oricărei ridicări a conștiinței. «Evreul» și «Egipteanul» sunt denumiri simbolice, specifice istorisirii de față; nu este nicidecum vorba de evreul sau egipteanul din zilele noastre, din istoria contemporană [sau din trecutul istoric – *n. tr.*], ci de ceea ce reprezintă aceste denumiri în fiecare dintre noi, în mine și în toată umanitatea pornind de la referința biblică și în scopul de a desluși o situație de extremă actualitate” – Annick de Souzenelle, *Egiptul Interior sau cele zece plăgi ale sufletului*, Ed. Amarcord, 2001, p. 8. (*N. tr.*)

taina Logosului; ei nu mai pot percepe decât focul de care e pătruns patriarhul; de data aceasta un vâl acoperă fața lui Moise, a cărui piele răspândește o lumină greu de suportat de către acest popor, rămas în stare să vibreze doar în fața unei realități banale, adresate simțurilor lui obișnuite. Moise nu își ridică vâlul decât pentru a intra în cortul în care va vorbi cu Domnul Dumnezeuul său¹.

Cât de greu este să ne schimbăm registrul de valori, să murim față de lucrurile care ne aduc siguranță, oricât de fragile ar fi acestea, depinzând de trecut, pentru a ne îndrepta spre ceva cu totul nou, în necunoscut, deși Dumnezeu este Cel care ne cheamă! Într-o astfel de situație îndoiala cuprinde măruntaiele, iar Omul se lasă devorat de frica sa pe care o înalță la rang de idol!

Moise se aprinde și aruncă idolul în foc – vițelul arde; aurul transformat în cenușă este apoi aruncat în apa pe care ar trebui să o bea fiii lui Israel: **Moise oferă spre integrare idolul care, într-o primă fază, îi „devorase” pe Evrei².**

Aici avem de-a face cu răsturnarea situației, căci în aceasta constă întâlnirea față în față cu demonii noștri: ori fiecare dintre ei ne devorează, ori noi suntem cei care îi integrăm unul câte unul și ne înălțăm în lumină. Această lege se va lăsa descoperită.

Să revenim însă la Moise, aplecându-ne asupra începutului vieții sale pentru a înțelege mai bine propria sa întoarcere, fapt ce o va declanșa pe cea a poporului lui Israel și transforma-

¹ *Ieșirea* 34, 33–35: „Iar după ce a încetat de a grăi cu ei, Moise și-a acoperit fața cu un vâl. Când însă intra el înaintea Domnului, ca să vorbească cu El, atunci își ridică vâlul până când ieșea; iar la ieșire spunea fiilor lui Israel cele ce i se poruciseră de către Domnul. Și vedeau fiii lui Israel că fața lui Moise strălucea și Moise își puneă iar vâlul peste fața sa, până când intra din nou să vorbească cu Domnul”.

² *Ieșirea* 32, 19–20: „Iar după ce s-a apropiat de tabără, el a văzut vițelul și jocurile și, aprinzându-se de mânie, a aruncat din mâinile sale cele două table și le-a sfărâmat sub munte. Apoi, luând vițelul, pe care-l făcuseră ei, l-a ars în foc, l-a făcut pulbere și, presărându-l în apă, a dat-o să o bea fiii lui Israel”.

rea în care se află azi întreaga omenire. Acest atlet spiritual al primului Testament ne transmite legile pe care Iisus Hristos va veni „să le împlinească” și pe care trebuie să le prezentăm lumii de urgență, pentru a putea să le auzim și apoi să **vedem** focul lor care, precum văpaia „rugului aprins”, va transforma lumea fie într-un jărat de iubire, fie, dacă rămânem închiși în el, într-un incendiu distrugător, precum cel din Sodoma și Gomora; deoarece noi avem de schimbat, la rândul nostru, registrul de valori. Iar acest lucru este dificil!

Moise, fiu al lui Israel prin nașterea sa, a fost adoptat de fiica Faraonului, cel care îi ține pe evrei în sclavie; această dublă ipostază simbolizează cele două identități ale Omului care se naște în această lume, și anume cea de Fiu al lui Dumnezeu și cea de fiu al acestei lumi, cea din urmă nefiind decât, în situația noastră de exil, o ipostază de fiu adoptiv în raport cu filiația sa ontologică.

Fiul lui Dumnezeu se trezește dintr-odată în Moise atunci când, într-o zi, înnebunit de furie și pierzându-și stăpânirea de sine, ucide un egiptean care tocmai bătuse un evreu. Doar Fiul lui Dumnezeu poate să numească sclavia din interiorul ființei. Moise își dă seama de starea de sclav în care se află, atât el însuși, cât și tot poporul său, sclavia față de egipteni reprezentând o transpunere în exterior a robiei lor interioare, care îi ține pe toți prizonieri ai propriilor pulsioni. El părăsește Egiptul – înțelegem prin aceasta pământul inconștienței sale interioare; ajungând într-o țară străină – un spațiu din lăuntrul său, încă necunoscut pentru el –, se căsătorește cu o femeie străină, Sefora, prima parte a femininului său interior, care inițiază „zborul” său – aceasta fiind semnificația numelui Sefora; ea îi naște un fiu, pe Gherșon, „cel care este ridicat spre Apele-de-Sus”; putem înțelege prin aceasta că este vorba despre propria sa naștere în

dimensiunea de Fiu al lui Dumnezeu, chemat să crească și să devină YHWH¹, naștere atât de mult așteptată de Rahila, soția lui Iacov, „care își plângea fiii care încă nu erau”².

Deschid aici o paranteză, pentru a evita o confuzie și pentru a spune că semnificația profundă a narațiunii pe care tocmai am reamintit-o nu exclude istoricitatea. Aceste două niveluri ale realității corespund, fiecare, celor două identități ale Omului descrise mai sus.

Moise trăiește atunci o experiență numinoasă, extraordinară, a uniunii celor două niveluri ale ființei sale. În mijlocul unui rug care arde și nu se mistuie, Domnul său i se dezvăluie și își spune NUMELE: „EU SUNT (ceea ce tu ești în devenire)”. Dumnezeu îi dă poruncă să se întoarcă în Egipt pentru a-și elibera întregul popor. Lui Moise i se face frică; el încearcă să găsească argumente pentru a întârzia această întoarcere, dar sfârșește prin a o îndeplini.

În acest moment precis al Istoriei are loc un eveniment foarte important, care este adeseori trecut sub tăcere: pe drumul său de întoarcere în Egipt, Moise este oprit de Dumnezeu, care „vrea să îl omoare”³. Înțelegem prin aceasta că Dumnezeu vrea să îl determine să se schimbe radical.

Gherșon este atunci circumcis prin grija mamei sale, care aruncă prepuțul copilului la picioarele lui Moise, zicându-i: „pentru că tu ești pentru mine un soț de sânge”⁴.

¹ A se vedea în acest sens și cartea *Moștenirea mistică a copiilor lui Abraham*, de Daniel Hale Feldman, publicată la Editura Herald, 2020. (N. red.)

² *Ieremia* 31, 15: „Așa zice Domnul: «Glas se aude în Rama, bocet și plângere amară. Rahila își plânge copiii și nu vrea să se mângâie de copiii săi, pentru că nu mai sunt»”.

³ *Ieșirea* 4, 24: „Însă, la un popas de noapte, pe cale, l-a întâmpinat îngerul Domnului și a încercat să-l omoare”.

⁴ *Ieșirea* 4, 25 – Acest fragment a fost tradus în versiunea canonică ortodoxă românească a Vechiului Testament prin „Tu-mi ești un soț crud!” În textul original ebraic sintagma folosită este *Hatan Damim* care ar putea însemna atât „soț de sânge”, cât și „soț sângeros/crud”. Biblia în engleză, ediția King James, merge pe varianta

I

OMUL ESTE UNU ȘI FIECARE ESTE UNIC!

Chip al lui Dumnezeu care este UNU, Omul este UNU, iar fiecare dintre noi este unic. Contradicție! Da, căci realitatea este dincolo..., într-o Realitate ultimă spre care ne îndreptăm.

„Te rog, spune Iisus Hristos, ca toți să fie UNU, după cum Tu, Tată, ești în mine și Eu sunt în Tine”¹, scrie Sfântul Evanghelist Ioan.

„Dacă umanitatea nu va conștientiza că este UNA, se va îndrepta spre cele mai grave pericole”², afirma fizicianul David Bohm.

„Oh, nebunule, care crezi că eu nu sunt tu”³, strigă poetul al cărui ochi deschis spre interior vede îngeri și spirite!

Profeții, poezii și fizicienii, care își întorc privirea înspre infinitul creației aflat în inima fiecărui lucru, toți cunosc unitatea profundă a întregii lumi. „Nebunii” suntem noi într-adevăr, căci ne lipsește sufletul și fărâmițăm în bucăți de cărămidă

¹ Ioan 17, 21: „Ca toți să fie una, după cum Tu, Părinte, întru Mine și Eu întru Tine, așa și aceștia în Noi să fie una, ca lumea să creadă că Tu M-ai trimis”.

² Citat din memorie.

³ Victor Hugo, prefață la *Contemplații*.

ceea ce este unu și de „piatră”, „Oameni născuți din semințele”¹ semănate de Dumnezeu într-un dar unic de iubire.

În limba ebraică, „piatră”, *'Eben* אֶבֶן, exprimă conștiința pe care o are Omul de a fi „Fiul”, *Ben* בֶּן, „Tatălui”, *'Ab* אָב. Atunci când pierde conștiința unității care îl leagă de ceilalți în persoana Tatălui, el devine „cărămidă”, *Labenah* לִבְנָה (cuvânt din care a dispărut prima litera *'Alef*, א, simbol al Tatălui). Oamenii care construiesc turnul din Babel „folosesc cărămizi în locul pietrelor”². Ei devin străini unii față de ceilalți și se răspândesc în lume fără a-și putea termina lucrarea. UNU naufragiază și lasă loc multiplicității, fiind adevărat că fiecare este unic, unic prin numele său secret, una dintre văpăile focului UNU care este Sfântul NUME YHWH, יְהוָה, „EU SUNT”.

„Îți vei iubi aproapele ca pe tine însuți, Eu, EU SUNT”³, spune Dumnezeu. Din acest motiv mi se cere să te iubesc pe tine, oh, cel care ești eu! Într-adevăr, cuvântul ebraic *Re 'a* רַע – „aproapele”, pe care îl rostește Dumnezeu – mă desemnează pe mine însumi, deoarece acesta poate fi pronunțat *Re 'a*, caz în care înseamnă „neîmplinitul” (din mine). Acest cuvânt este tradus prin „cel rău” în dialectica „bine-rău” care este în mod neadecvat folosită în legătură cu Arborele Cunoașterii atunci când acesta, chemat fiind să se înalțe la verticală, își întinde încă rădăcinile în pământul umed, într-o stare de confundare cu elementele acestuia, reprezentând inconștientul total al neîmplinitului. Acest arbore este chemat însă să se înalțe, în procesul de împlinire a ființei mele, căci el este eu. Iar acest pol *Re 'a* din

¹ Aluzie la „oamenii născuți din semințe” care apar în diferite mituri grecești, semințe născute din pietre aruncate în pământ și din care ies constructorii ai orașului sfânt sau oameni aparținând unei rase noi și sfinte.

² *Facerea* 11, 3: „Apoi au zis unul către altul: «Haidem să facem cărămizi și să le ardem cu foc!» Și au folosit cărămida în loc de piatră, iar smoala în loc de var”.

³ *Leviticul* 19, 18: „Să nu te răzbuni cu mâna ta și să nu ai ură asupra fiilor poporului tău, ci să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți. Eu sunt Domnul Dumnezeul vostru”.

mine este atunci în registrul ontologic un potențial imens încă neîmplinit, polul *Tob* reprezentând „împlinitul”, ceea ce a fost realizat deja în ființa mea.

Acest lucru vrea să însemne că aproapele, celălalt, cel care este diferit, este în mine; el locuiește în „realitatea ascunsă” a ființei mele, în această „cealaltă parte” a mea, partea „femină”, pe care textul biblic o compară deseori cu un puț fără fund, infinit de bogată în energii care stau în așteptare. Atunci când eu le fac să crească în mine, îmi împlinesc acest potențial și ajut arborele să se înalțe, iar la final voi deveni fructul său, numele meu unic, care este părtaș la YHWH, „EU SUNT”, în mod conștient UNU cu toate. Dacă însă voi rămâne steril, le voi face și pe ele neroditoare. Responsabilitatea mea este, în consecință, imensă.

Neîmplinitul oricărui lucru este exprimat încă de la începutul Facerii prin cuvântul „ceruri”, *Šamayim*, care, împreună cu „pământul”, *’Ereṯ*, create amândouă de Dumnezeu- *’Elohim*, formează dialectica „neîmplinit–împlinit”: pământul este ceea ce poate fi observat și realizat, cerurile sunt „realitatea învăluită”¹ pe care o descoperă fizicienii noștri în spatele oricărui lucru, realitate încă ascunsă sub „apele”, *Mayim*, care sunt locuite de *Šem*, Sămânța Sfântului NUME, conținând în ele întreaga informație despre devenirea acestui potențial fabulos.

¹ Bernard d’Espagnat folosește această expresie. [Bernard d’Espagnat, (1921–2015), om de știință din domeniul fizicii cuantice și filosof francez, a primit în anul 2007 Premiul Templeton pentru conceptul său de „réel voilé” („realitate acoperită”). Acest premiu se acordă anual și este considerat un fel de Oscar în domeniul religiei, acordat pentru contribuții excepționale „în afirmarea dimensiunii spirituale a vieții, prin înțelegere, descoperiri sau experimente practice”. Seria laureatilor acestui premiu a fost deschisă de Maica Tereza în anul 1973, printre deținători numărându-se de-a lungul timpului și Alexandr Soljenițin (1983), Dalai Lama (2012) și Desmond Tutu (2013) – n. tr.]

Această dialectică „pământ–ceruri”, care îl privește în mod particular pe Om, este definită în cea de-a șasea zi a mitului biblic care descrie creația lui 'Adam. Se spune despre acest 'Adam de două ori că este creat după „chipul lui Dumnezeu”, apoi că este creat „bărbat și femeie”, ceea ce vrea să arate de fapt că modelul acestei polarități există deja în Dumnezeu. Las deoparte pentru moment aspectul acesta din urmă al mesajului divin, pe care de altfel l-am abordat într-o altă lucrare¹ și îl voi relua puțin mai departe.

Întrucât cuvântul „masculin” în limba ebraică, *Zakor*, se scrie cu aceleași consoane ca și verbul „a-și aminti”, putem spune că este „bărbat” cel sau cea care își aduce aminte de cealaltă parte a sa, de partea sa feminină, cu care se cunună prin această aducere aminte. Starea lui 'Adam cel din a șasea zi a Facerii însă este o stare de confuzie, și aceasta nu îi permite să își aducă aminte. Cea de-a șaptea zi a Facerii va cunoaște un proces de diferențiere între acești doi poli, și anume între 'Adam cel masculin și cealaltă parte a sa, feminină, numită și „neîmplinită”. Prin ieșirea din starea sa de confuzie, prin cununia cu femininul ființei care este potențialul său formidabil din interior, 'Adam se împlinește. Acest pol feminin al lui 'Adam este numit în ebraică *Nqebah*, adică „o gaură”, „un abis”. Tocmai în el așază Dumnezeu Sămânța NUMELUI Sfânt, scăldată în apele *Şamayim*, învelită în amniosul divin, tocmai în el este chemat să aibă loc, prin cununii mistice, creșterea Sfântului NUME. Acest pol feminin este adeseori simbolizat, așa cum spuneam, printr-o „fântână”, *Ber* בַּר, care este anagrama verbului *Bara*, בָּרָא, „a crea”. A coborî în această fântână, așa cum a făcut-o Iosif, cel de-al unsprezecelea fiu al lui Israel, înseamnă a coborî în partea feminină

¹ Annick de Souzaenelle și Pierre-Yves Albrecht, *L'Initiation (Inițierea)*, le Relié, 2012.

din interior, a te cununa cu ea și, prin aceasta, a te transforma radical printr-o experiență mistică ce nu poate fi pusă în cuvinte, o adevărată creație nouă, față de care rutina și siguranța obișnuite sunt străine.

Această analiză este cu atât mai importantă cu cât umanitatea – Marele *'Adam* – este cuprinsă astăzi de un proces de distrugere și deci de ruinare a securității, care caracterizează intrarea într-o situație a celei de-a șaptea zile, de care însă nu trebuie să ne fie frică: ea constă într-o transformare radicală care îl va face să treacă de la starea de Om-animal, inconștient, la starea de Om lansat în marele gest al devenirii sale. În condiția noastră actuală de inconștiență, dialectica biblică „masculin–feminin” a fost proiectată doar asupra dimensiunii animale, care nu a făcut decât să accentueze caracterul de multiplicitate al Omului-din-cărmizi. Noi încă suntem acest tip de om, a cărui căutare a unității trece doar printr-o explorare socială „orizontală”, generatoare de confuzii dureroase.

'Adam devenit conștient, care face așadar o lucrare masculină în interiorul său, se vede pe sine. El înțelege că, la fel cum fiecare celulă conține informația întregului corp, tot astfel și fiecare ființă umană aflată în devenire, în יהוה „EU SUNT”, este Omul total, Marele *'Adam*. În drumul său de verticalizare, el este un „EU SUNT în devenire”. Așa cum spuneam mai sus, tocmai acest fapt îi este revelat lui Moise atunci când asistă la miracolul rugului aprins, care arde fără a se consuma, și când aude vocea divină spunându-i:

„EU SUNT cel ce SUNT, în devenire”.

Apoi Domnul Dumnezeu adaugă:

„Așa să le spui fiilor lui Israel: «EU SUNT», Dumnezeuul părinților tăi, Dumnezeuul lui Avraam, Dumnezeuul lui Isaac și Dumnezeuul lui Iacov mă trimite spre tine”¹.

Dumnezeu al lui Moise este Cel care vorbește: un singur Dumnezeu care se face Dumnezeu pentru fiecare. Tot astfel, atunci când Dumnezeu îi cere lui Moise să îi scoată pe evrei din Egipt, acest popor din planul exterior reprezintă, în planul interior, cel al ființei lui Moise, partea neîmplinită a acestuia. Patriarhul nu va putea scoate din robie poporul lui Israel decât dacă el însuși se împlinește pe deplin. Pentru Moise acest popor reprezintă o parte de temut a interiorului său. Oricât de dificil ne-ar fi să acceptăm, putem să întrezărim în lucrarea de turnare și cioplire a „vițelului de aur” făcută de Aaron, „fratele lui Moise”, un aspect ascuns al lui Moise însuși².

Oricât de mare este el, patriarhul încă se îndoiește. În adâncurile sale, într-o manieră nebănuită chiar pentru sine, în acea parte a sa pe care azi o numim inconștientul colectiv, se află ascunse încă niște ezitări. Vom vedea cum aceste îndoieli ies la suprafață mai târziu în locul numit „apele din Meriba”: atunci când, în inima deșertului, Dumnezeu îi cere lui Moise să îi

¹ *Ieșirea* 3, 14–15: „Atunci Dumnezeu a răspuns lui Moise: «Eu sunt Cel ce sunt». Apoi i-a zis: «Așa să spui fiilor lui Israel: Cel ce este m-a trimis la voi!» Apoi a zis Dumnezeu iarăși către Moise: «Așa să spui fiilor lui Israel: Domnul Dumnezeuul părinților noștri, Dumnezeuul lui Avraam, Dumnezeuul lui Isaac și Dumnezeuul lui Iacov m-a trimis la voi. Acesta este numele Meu pe veci; aceasta este pomenirea Mea din neam în neam!»”

² *Ieșirea* 32, 1–4: „Văzând însă poporul că Moise întârzie a se pogori din munte, s-a adunat la Aaron și i-a zis: «Scoală și ne fă dumnezei, care să meargă înaintea noastră, căci cu omul acesta, cu Moise, care ne-a scos din țara Egiptului, nu știm ce s-a întâmplat». Iar Aaron le-a zis: «Scoateți cerceii de aur din urechile femeilor voastre, ale feciorilor voștri și ale fetelor voastre și-i aduceți la mine». Atunci tot poporul a scos cerceii cei de aur din urechile alor săi și i-a adus la Aaron. Luându-i din mâinile lor, i-a turnat în tipar și a făcut din ei un vițel turnat și l-a cioplit cu dalta. Iar ei au zis: «Iată, Israele, dumnezeul tău, care te-a scos din țara Egiptului!» (N. tr.)

grăiască stâncii pentru ca aceasta să dea apă poporului însetat, Moise **lovește** în stâncă cu toiagul său¹. Apa țâșnește, însă Dumnezeu îi spune robului său și lui Aaron, fratelui său: „Pentru că nu M-ați crezut [...] nu veți duce voi adunarea aceasta în pământul pe care am să i-l dau”. Și într-adevăr, Iosua este cel care va conduce poporul lui Israel în țara promisă. Moise va muri pe muntele Nebo, cu fața privind către pământul făgăduit. Iar în acel moment încă „se împotriva diavolului, când acesta se certa pentru trupul său cu Arhanghelul Mihail³!”

La fel cum marele patriarh Moise nu a scăpat de această lege, tot așa fiecare dintre noi are lumea sa interioară oglindită în lumea exterioară, aproape de noi, în stare de veghe sau în stare de vis! Aceasta ni se poate dezvălui dacă avem smerenia să o privim, dacă avem puterea să coborâm în apele „cerurilor interioare”, *Şamayim*, în partea noastră feminină ascunsă în adâncuri!

Am descris în *Simbolismul corpului uman*⁴ informația pe care am primit-o în vis despre acest subiect. Cel care îmi fusese profesor de teologie și duhovnic adormise în Domnul cu câteva luni înainte. În visul meu se făcea că ne aflam vreo douăzeci dintre ucenicii săi, adunați în jurul său în timp ce ne transmitea din învățătură, printr-un soi de iradiere plină de lumină. Noi, toți, îi vedeam ființa care era Glas, Cuvânt!

¹ *Numerii* 20, 7–8; 11: „Și a grăit Domnul cu Moise și a zis: «Ia toiagul și adună obștea, tu și Aaron, fratele tău, și grăiți stâncii înaintea lor și ea vă va da apă; și le veți scoate apă din stâncă și veți adăpa obștea și dobitoacele ei» [...]; Apoi și-a ridicat Moise mâna și a lovit în stâncă cu toiagul său de două ori și a ieșit apă multă și au băut obștea și dobitoacele ei”.

² *Numerii* 20, 12: „Atunci a zis Domnul către Moise și Aaron: «Pentru că nu M-ați crezut, ca să arătați sfințenia Mea înaintea ochilor fiilor lui Israel, de aceea nu veți duce voi adunarea aceasta în pământul pe care am să i-l dau”.

³ *Iuda* 1, 9: „Dar Mihail Arhanghelul, când se împotriva diavolului, certându-se cu el pentru trupul lui Moise, n-a îndrăznit să aducă judecată de hulă, ci a zis: «Să te certe pe tine Domnul!»”

⁴ Trad. Margareta Gyurcsik, Ed. Herald, 2021. (*N. red.*)